

Verksamhetsberättelse 2020

Regional bild- och formverksamhet

Förord

Den regionala bild- och formverksamheten drivs i förvaltning av Region Västmanland. Verksamheten verkar för att utveckla och stärka konstlivet i regionen. Verksamheten arbetar strategiskt med att främja kommunernas, civilsamhällets och kulturskaparnas samarbete för ökad kompetens och kvalitet.

Innehåll

1	Inledning.....	5
1.1	Vision: Livskraft för framtiden	5
1.2	Värdegrund	5
2	Förutsättningar	5
2.1	Nationella kulturpolitiska utgångspunkter	5
3	Uppdrag.....	6
4	Personal.....	6
5	Utvecklingsområden	6
5.1.1	Utveckla samverkan genom Ett kulturliv för alla Konst	6
5.1.2	Stärka infrastrukturen och kompetensen för bild och form i regionen.....	8
5.1.3	Förutsättningar för professionella kulturskapare att bo, verka och utvecklas.	9
5.1.4	Kartläggning och inventering av kulturskapares förutsättningar och arbetsvillkor i Västmanland.	10
5.1.5	Regionalt resurscentrum för konst.	11
6	Projekt.....	12
6.1	Ett kulturliv för alla Konst.....	12
6.2	Arbetsfält för samtida konst.....	12

1 Inledning

All verksamhet ska utgå ifrån regionens vision och värdegrund.

1.1 Vision: Livskraft för framtiden

"Vi växer hållbart och sätter hälsan främst. Vi skapar möjligheter och modiga lösningar. Vi ger förutsättningar för utveckling i en levande demokrati. Tillsammans bryter vi ny mark och förflyttar gränser. I det vardagliga och i det övergripande. I det som är nära och det som är långsiktigt. Vi är mitt i livet och samhället, och gör skillnad varje dag. Vi är livskraft för framtiden. Vi är Västmanland."

1.2 Värdegrund

"Region Västmanland ska alltid utgå från att alla människor är lika värda och ska bemötas med respekt. Alla människor ska ges förutsättningar för god livskvalitet. En viktig faktor för livskvalitet är samverkan mellan alla involverade parter. Regionen ska hushålla med de gemensamma resurserna och fördela dessa efter behov."

2 Förutsättningar

Region Västmanland ska skapa förutsättningar för att invånarna i hela länet ska ges tillgång till ett rikt och varierat kulturutbud som präglas av mångfald, kvalitet och delaktighet.

Samverkan är grundläggande för att kulturlivet ska utvecklas i länet, detta sker mellan regionen, kommunerna, civilsamhället och kulturskapare.

Sedan 2012 har Västmanlands regionala kulturplan varit utgångspunkten för det kulturpolitiska arbetet i Västmanland.

2.1 Nationella kulturpolitiska utgångspunkter

Enligt riksdagsbeslut är inriktningen av kulturpolitiken¹:

"Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska präglade samhällets utveckling.

För att uppnå målen ska kulturpolitiken:

- främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor
- främja kvalitet och konstnärlig förnyelse
- främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas

¹ Prop. 2009/10:3. Tid för kultur. Regeringens proposition

- främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan
- särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur.”

3 Uppdrag

Uppdraget för Kulturutveckling är att genom samverkan och förankring med kommuner och andra aktörer bidra till utveckling av kulturpolitiskt prioriterade områden utifrån den regionala kulturplanen.

4 Personal

Kulturutvecklare konst, Maria Lindgren, omfattning 100%

5 Utvecklingsområden

De utvecklingsområden som anges är i linje med aktuell regional kulturplan som gäller 2019-2022.

- Utveckla samverkan genom Ett kulturliv för alla Konst.
- Stärka infrastrukturen och kompetensen för bild och form i regionen.
- Förutsättningar för professionella kulturskapare att bo, verka och utvecklas.
- Kartläggning och inventering av kulturskapares förutsättningar och arbetsvillkor i Västmanland.
- Regionalt resurscentrum för konst.

5.1.1 Utveckla samverkan genom Ett kulturliv för alla Konst

Samverkansparter:

Lokala arbetsgrupper med aktörer i samtliga kommuner i Västmanland, kommunala och regionala politiker inom verksamheter som omfattas av projektet, Konstfrämjandet Västmanland, Regional kulturskoleutvecklare, Läns museet, Västerås Konstmuseum, Kulturrådet samt professionella utövare inom bild- och formområdet.

Mål:

Målet är att fortsätta utveckla de gemensamma perspektiven: barn och ungas rätt till kultur, delaktighet, geografisk spridning i länet, tillgänglighet och mångfald. Utvecklingsområdet avser även fortsatt utveckling av regionalt nätverk med konstansvariga i kommunerna och en närmare samverkan med civilsamhället och i synnerhet med Konstfrämjandet Västmanland.

Planerade aktiviteter:

- Skapa nya arenor, samarbeten med fritidsgårdar, kulturskola, bibliotek, hembygdsgrupper mm
- Nå nya publikgrupper genom nya arenor och samarbeten med skola och föreningsliv
- Internationalisering, samarbeten med Iaspis och internationella konstnärer
- Residens: Norberg, Hallstahammar, Skinnskatteberg och Sala
- Konstpedagogik: nationell enkät genomförs
- Kompetensutveckla nätverket av tjänstepersoner

Utfall:

Sammanfattning och utfall i samband med projektavslut av Ett kulturliv för alla Konst- totala projektet (3 år):

Att de övergripande effektmål som sattes upp vid projektstart är uppnådda är tydligt vid uppföljning av dessa tre år. Samverkansformer är etablerade mellan regionen, kommunerna och civilsamhället för att gemensamt arbeta med konst. Konsten har stärkts som kulturform i länet och det har resulterat i en breddad kompetens. I Västmanland har det resulterat i ett 60-tal konstinslag i form av utställningar eller residens mm. 66 pedagogiska program har genomförts i samband med bland annat utställningar främst riktat till den prioriterade målgruppen barn och unga. Projektet har främjat kreativa näringar och har inneburit uppdrag till 63 konstnärer. Det är även tydligt vid projektavslut att det här är en god början, men att det behövs fortsatt arbete med utveckling av bland annat kompetens och infrastruktur.

Sammanfattning och utfall 2020:

Flera av delprojekten har under året fått justerats och utvecklats för att genomförandet ska vara möjligt under pandemin. Tack vare stor flexibilitet både av de medverkande konstnärerna och kommunerna har utfallet resulterat i bland annat digitala konstinslag och drop-in-vernissage och utställningar i skyltfönster. Planerade workshops för barn och unga har även i vissa fall bytts ut mot skaparkassar som har lämnats ut via bibliotek. Det har även genomförts en fortbildning för aktivitetsledare som arbetar på äldreboenden för att via dem nå ut till en äldre målgrupp med eget skapande.

De inplanerade residensen har kunnat genomföras enligt plan tack vare att det har varit få involverade och det har erbjudit en möjlighet för en konstnär att bo på en plats under en period och att utveckla sitt konstnärskap. Under sommaren genomfördes ett större samarbete med regionen och de tre kommunerna: Fagersta, Hallstahammar och Surahammar. Även Kanalbolaget och Ekomuseum Bergslagen och Konstfrämjandet Västmanland var involverade i det flytande konstnärresidens med ångbåtar som genomfördes på Strömsholms kanal.

Tidsplanen i flera fall justerats och projektets avslut har flyttats fram till 2021-02-28 enligt överenskommelse med Kulturrådet. Regelbundna möten mellan kulturutveckling, Konstfrämjandet och kommunernas konstansvariga har

genomförts via digitala möten under 2020.

5.1.2 Stärka infrastrukturen och kompetensen för bild och form i regionen

Samverkansparter:

Västmanlands samtliga tio kommuner och verksamma konstnärer i regionen. Aguélimuséet i Sala, Västerås Konstmuseum, regionalt nätverk för konstansvariga, Konstfrämjandet Västmanland, utställningsarrangörer, regional utvecklare för kulturskolorna och nätverket med kulturskolerektorer, interregionalt nätverk med konstpedagoger och konstkonsulenter i Region Västmanland, Region Sörmland, Region Uppsala, Region Gävleborg och Region Örebro län. IASPI – Konstnärsnämnden. Kontakter med resurscentrum inom bild och form i Region Halland, Region Skåne och Resurscentrum för konst i Norrbotten. Statens Konstråd och Riksförbundet för Sveriges konstföreningar ingår som samverkansparter i samband med Konstdygnet. Tjänstepersoner inom andra verksamhetsområden inom Region Västmanland bland annat turism, miljö, näringsliv och folkhälsa samt Länsstyrelsen.

Mål:

Målet är att verksamheten ska arbeta strategiskt med att främja kommunernas, civilsamhällets och kulturskaparnas samarbete för ökad kompetens och kvalitet inom bild- och formområdet.

Planerade aktiviteter:

- Samarrangera Konstdygnet 2020 Nyköping
- Nätverk regionala konstaktörer
- Kompetensutveckla tjänstepersoner inom Ett kulturliv för alla Konst-nätverket
- Mittregionsnätverk Gävleborg, Värmland, Uppsala, Sörmland, Örebro
- Nationellt nätverk Föreningen Konstkonsulenter i Sverige
- Omvärldsbevakning
- Cultural planning

Utfall:

Samtliga etablerade nätverk för Bild och Form både regionalt och nationellt har fortsatt att genomföra möten under året, men nu i ett digitalt format. Det har underlättat vid behov av tätare möten för stöd och erfarenhetsutbyte i en utmanande tid i samband med pandemin. Det har varit ett forum att diskutera lösningar för bland annat utställningar, konstnärsresidens, krisstöd för både organisationen och relaterat till kreativa näringar mm.

Årets värd för Konstdygnet var Region Sörmland och konferensen genomfördes i år digitalt för samtliga deltagare. Arbetsgruppen införde ett interregionalt hemmaresidens som en insats för konstnärer under rådande pandemi. Hemmaresidenset blev också ett nytt inslag som utvecklade konferensen tack vare att de deltagande konstnärerna fanns med och berättade om sin residensperiod

under konferensen.

Föreningen för Cultural planning i Sverige där kulturutvecklaren för bild och form ingår i styrelsen har utvecklat en hemsida under året www.culturalplanningsweden.org för att nå ut med sin verksamhet. Metoden och processerna är efterfrågade och angelägna bland annat i samband med det nya politikområdet Gestaltad livsmiljö. I oktober genomförde föreningen ett digitalt seminarium "Cultural planning och platsens möjligheter".

5.1.3 Förutsättningar för professionella kulturskapare att bo, verka och utvecklas.

Samverkansparter:

Professionella utövare inom bild-och formområdet, nätverket med konstansvariga i kommunerna, Nationella föreningen för konstkonsulenter i länet, Konstnärsnämnden, Statens konstråd m fl.

Mål:

Målet är att synliggöra professionella kulturskapares betydelse för Kulturella och kreativa näringar i Västmanland och stödja initiativ som kan bidra till att utveckla näringen.

- Utveckla befintliga och skapa nya mötesplatser för professionella kulturskapare.
- Långsiktigt formalisera och utveckla konstområdesövergripande dialoger med länets professionella kulturskapare.

Planerade aktiviteter:

- Skapa en plattform: Kulturlabbet
- Inkubator: Karlsgatan
- Kompetensutveckling
- Kartläggning av verksamheter och professionellt verksamma konstnärer i regionen
- Lobby mot politik och förvaltning
- Regionalt resurscentrum
- Nätverksträff regionala konstaktörer

Utfall:

Coronapandemin har påverkat förutsättningarna för professionella kulturskapare - att det har pågått under lång tid och ovissheten om när situationen ser annorlunda ut har fått stora konsekvenser.

Utifrån vårt uppdrag har vi kommunicerat de bidrag som har funnits att söka från bland annat Konstnärsnämnden och har haft ambitionen att uppmuntra aktörer ska söka även om alla kriterier inte uppfylls - allt för att synliggöra de behov som finns.

Främst har vi kommunicerat via vår hemsida under rubriken Kulturella och kreativa näringar samt via digitala möten med kommunernas konstansvariga. Ett starkt argument vid ansökan om ett nytt regionalt projektbidrag från Kulturrådet för bild och form var att fortsätta skapa goda förutsättningar för professionella konstnärer att bo och verka i Västmanland.

Under året har kulturutvecklaren i samverkan med kommunerna genomfört flera öppna utlysningar "open call" för aktuella uppdrag. Det har skapat möjligheter för konstnärer att ansöka och erhålla uppdrag, men det har även inneburit en ökad kännedom om lokala konstnärer.

Årets ansökan till Kulturrådet och beviljade medel för det regionala utvecklingsprojektet ASK Arbetsfält för samtida konst innebär att arbete och framåtdrift med målområdet kan intensifieras ytterligare kommande år. En närmare samverkan med regionens näringslivsenhet är en förutsättning för samsyn och utveckling av entreprenörskap som rör kreativa näringar och konstnärers villkor.

5.1.4 Kartläggning och inventering av kulturskapares förutsättningar och arbetsvillkor i Västmanland.

Samverkansparter:

Konstfrämjandet Västmanland, kommunernas konstansvariga, aktörer inom konstområdet m fl

Mål:

Målet under året är att påbörja samarbetet med kartläggning och inventering tillsammans med Konstfrämjandet Västmanland.

Planerade aktiviteter:

Nätverksskapande regionala konstaktörer.

Utfall:

Under våren fick Kulturveckling positivt besked på ansökan från Kulturrådet om nytt regionalt utvecklingsbidrag för projektet ASK "Arbetsfält för samtida konst". Kartläggning och inventering av konstnärers förutsättningar och arbetsvillkor kommer att vara ett av de prioriterade projektmålen under projektets första år. Genomförandefasen börjar år 2021.

Västerås Konstnärsförening har även erhållit ett regionalt stöd för att undersöka möjligheterna för en regional samverkan mellan konstaktörer i Västmanland.

Under året har Kulturutvecklaren för bild och form deltagit i nationellt nätverk med kollegor där den specifika frågan om konstnärers förutsättningar och arbetsvillkor har tagits upp. Kontakt har tagits med Konstnärsnämnden för samverkan i hur

förutsättningar och arbetsvillkor kan stärkas.

5.1.5 Regionalt resurscentrum för konst.

Samverkansparter:

Lokala arbetsgrupper med aktörer i samtliga kommuner i Västmanland, kommunala och regionala politiker inom verksamheter som omfattas av projektet, Konstfrämjandet Västmanland, Västerås Konstmuseum, Kulturrådet samt professionella utövare inom bild- och formområdet.

Mål:

Målområde och ambition med ett Regionalt resurscentrum i aktuell regional kulturplan:

Ett Resurscentrum för konst består med kompetens för såväl uppdragsgivare, offentliga och även privata, som uppdragstagare, kulturskapare som arbetar med visuella medier och offentliga gestaltningar.

Planerade aktiviteter:

- Kulturlabbet
- Skapa nätverk av regionala konstaktörer
- Kartläggning
- Söka regionalt utvecklingsbidrag för ASK Arbetsfält för samtida konst

Utfall:

Beviljat regionalt utvecklingsbidrag från Kulturrådet i kombination med regional och kommunal ekonomisk medfinansiering anger tydligt målområdets prioritet. Det skapar förutsättningar för att undersöka möjligheterna för ett resurscentrum för konst. Den viljeyttring som formuleras i aktuell regional kulturplan är att: Ett Resurscentrum för konst består med kompetens för såväl uppdragsgivare, offentliga och även privata, som uppdragstagare, kulturskapare som arbetar med visuella medier och offentliga gestaltningar. I form av workshop, seminarier och korta kurser kan Resurscentrum bistå hela den konstnärliga processen från idéstadium och konstprogram hos beställaren till genomförande och förvaltning av konsten i hela länet.

Planeringsfasen av projektet har påbörjats och genomförandefasen av det nya projektet ASK Arbetsfält för samtida konst påbörjas år 2021.

6 Projekt

6.1 Ett kulturliv för alla Konst

Det treåriga regionala utvecklingsprojektet Ett kulturliv för alla – Konst är nu inne i en avslutningsfas. Se redovisning av utfall under punkt 5.1.1. Projektet har varit en samverkan mellan Region Västmanland, länets tio kommuner och Kulturrådet.

6.2 Arbetsfält för samtida konst

Det beviljade regionala utvecklingsprojektet ASK Arbetsfält för samtida konst är för närvarande i planeringsfasen och genomförandefasen påbörjas i början av år 2021. Projektet ASK har två fokusområden: 1) att skapa förutsättningar för ett Regionalt resurscentrum för konst i Västmanland som stärker infrastruktur och kompetens för bild och form i regionen i samverkan med konstaktörer i Västmanland. 2) att i resurscentrum i samverkan med kommunerna genomföra utställningar, residens och andra konkreta aktiviteter inom samtidskonst i syfte att främja kreativa näringar samt öka utbud och samverkan mellan kommuner.